

POUČENÍ k formuláři Přehled OSVČ za rok 2021

1. **Přehled** je povinna předložit osoba samostatně výdělečně činná (OSVČ) příslušnému pracovišti VZP ČR, zpravidla podle místa svého trvalého pobytu, **nejpozději do jednoho měsíce ode dne, ve kterém měla podat daňové přiznání za rok 2021**. Daňové přiznání za rok 2021 se podává u finančního úřadu (dále jen FÚ) nejpozději do tří měsíců po uplynutí zdaňovacího období (Přehled je pak třeba podat do 2. 5. 2022). Pokud nebylo daňové přiznání podáno do tří měsíců po uplynutí zdaňovacího období a následně bylo podáno elektronicky, prodlužuje se lhůta pro podání na čtyři měsíce po uplynutí zdaňovacího období (Přehled je pak třeba podat nejpozději do 2. 6. 2022). Zpracovává-li daňové přiznání daňový poradce, lhůta se prodlužuje a daňové přiznání za rok 2021 je třeba podat nejpozději do šesti měsíců po uplynutí zdaňovacího období (Přehled je pak třeba podat do 1. 8. 2022). Přehled odevzdává i osoba, která má příjmy ze samostatné výdělečné činnosti a není povinna daňové přiznání podávat (má nízké příjmy, má pouze příjmy zdaňované zvláštní sazbou daně apod.). **OSVČ, které nejsou povinny daňové přiznání podávat, předkládají Přehled nejpozději do 8. 4. 2022.**
2. Do řádku č. 3 se uvede daňový základ za rok 2021. Daňovým základem se rozumí dílčí základ daně z příjmů ze samostatné výdělečné činnosti podle zákona o daních z příjmů, které jsou nebo by byly, pokud by podléhaly zdanění v České republice, předmětem daně z příjmů fyzických osob z řádku 37 Daňového přiznání (řádek 113 Přílohy č. 1).
3. **Doplatek pojistného za rok 2021 je splatný nejpozději do 8 dnů po dni, ve kterém byl, nebo měl být podán Přehled za rok 2021.**
4. Pokud se dodatečně změní skutečnosti uvedené v tomto Přehledu, je OSVČ povinna do 8 dnů ode dne, kdy se o změně dozvěděla, podat **opravný Přehled** a do 30 dnů doplatit dlužné pojistné. Nebyl-li Přehled opraven na základě dodatečně zjištěných skutečností (např. opravné nebo dodatečné daňové přiznání, kontrola FÚ apod.), ale pouze opravuje nepřesně nebo chybně vyplněný Přehled, nejedná se o opravný Přehled, ale jen o opravu řádného Přehledu.
5. Povinnosti uvedené v bodech 1, 2, 3 a 4 mají také OSVČ, které ukončily samostatnou výdělečnou činnost. Uvedené povinnosti mají vůči VZP ČR i ty OSVČ, které změnilly zdravotní pojišťovnu v průběhu roku 2021 nebo v roce 2022 před odevzdáním Přehledu (OSVČ je povinna předložit Přehled všem zdravotním pojišťovnám, u kterých byla v daném období pojištěna).
6. Do úhrnu zaplacených záloh na pojistné se **zahrnují platby za rok 2021**, provedené do 10. 1. 2022 včetně. **Nezahrnují se platby** penále, pokut, doplatky na základě dřívějších Přehledů a úhrady pojistného za měsíce, v nichž byl pojištěnec „osobou bez zdanitelných příjmů“ (řádek č. 41).
7. Prokázaný **přeplatek** poukáže VZP ČR na účet plátce pojistného ve lhůtě stanované zákonem. Pokud nemá plátce u VZP ČR evidován účet, bude mu přeplatek zaslán poštovní poukázkou. Od 1. 1. 2022 není možné vracet přeplatky nižší než 200 Kč. Při posuzování výše přeplatku se přihlíží k tomu, zda plátce nemá vůči zdravotní pojišťovně splatný závazek (dluh na pojistném, penále aj.). Pojištěnec uvede v Přehledu, zda žádá o vrácení přeplatku, nebo o jeho použití na úhradu záloh na pojistné v dalším období. V případě, že pojištěnec nevyplní výši přeplatku, bude mu vrácena částka přesahující předpis pojistného evidovaný ke dni podání Přehledu. K promlčení nároku na vrácení přeplatku dochází ve lhůtě stanované zákonem
8. **Spolupracující osoba**, na kterou je převedena část příjmů a výdajů osoby samostatně výdělečně činné, je považována za OSVČ. Musí tedy být po celou dobu, kdy postupuje jako spolupracující osoba, u zdravotní pojišťovny přihlášena jako OSVČ, musí podávat samostatný Přehled a platit zálohy na pojistné, pokud není od placení záloh zákonem osvobozena (např. je zaměstnancem a zaměstnání je hlavním zdrojem příjmů – viz další bod).
9. **Povinnost hradit zálohy na pojistné neplatí v měsících:**
 - a) ve kterých OSVČ byla současně zaměstnancem a **samostatná výdělečná činnost nebyla hlavním zdrojem jejích příjmů**. Pojistné za takové měsíce zaplatí formou doplatku podle bodu 3 Poučení,
 - b) ve kterých byla OSVČ po celý kalendářní měsíc uznána neschopnou práce, nebo jí byla nařízena karanténa podle zvláštních právních předpisů.

Osvobození od platby záloh nemusí znamenat, že se nestanovuje minimální vyměřovací základ – viz další bod Poučení

10. **Minimální vyměřovací základ pro OSVČ v roce 2021 nebyl stanoven** v kalendářním měsíci, ve kterém **po celý tento kalendářní měsíc** trvala některá z následujících skutečností:
- a) plátcem pojistného byl i stát; osoby, za které je plátcem pojistného i stát, jsou uvedeny v § 7 odst. 1 zákona číslo 48/1997 Sb. ve znění pozdějších předpisů (např. nezaopatřené dítě, poživatel důchodu, příjemce rodičovského příspěvku atd.),
 - b) v zaměstnání bylo odvedeno pojistné vypočtené alespoň z minimálního vyměřovacího základu platného pro zaměstnance,
 - c) OSVČ pobírala nemocenské z nemocenského pojištění osob samostatně výdělečně činných (při odevzdání Přehledu doloží OSVČ tuto skutečnost potvrzením ČSSZ),
 - d) OSVČ byla osobou s těžkým tělesným, smyslovým nebo mentálním postižením, která je držitelem průkazu ZTP nebo ZTP/P podle zvláštního právního předpisu,
 - e) OSVČ dosáhla věku potřebného pro nárok na starobní důchod, avšak nesplnila další podmínky pro jeho přiznání,
 - f) OSVČ celodenně osobně a řádně pečovala alespoň o jedno dítě do 7 let nebo nejméně o dvě děti do 15 let věku. Za celodenní péči není považována péče u OSVČ, která umístila dítě předškolního věku do školského zařízení na dobu přesahující 4 hodiny denně, nebo dítě školou povinné do školského zařízení na dobu přesahující vyučování, nebo dítě umístila do zařízení s celotýdenním nebo celoročním provozem.
11. **Vyměřovacím základem OSVČ je 50 % rozdílu mezi příjmy a výdaji. Minimální vyměřovací základ činí dvanáctinásobek 50 % průměrné měsíční mzdy v národním hospodářství. Z průměrné měsíční mzdy v národním hospodářství se vychází při výpočtu minimální zálohy.**
V roce 2021 činila průměrná měsíční mzda 35 441 Kč. **Minimální měsíční vyměřovací základ** byl roven částce 17 720,50 Kč (řádek č. 9).
V roce 2022 činí průměrná měsíční mzda 38 911 Kč. **Minimální měsíční vyměřovací základ** je roven částce 19 455,50 Kč. **Minimální měsíční záloha** v roce 2022 činí 2 627 Kč.
12. **Nová výše zálohy** musí být placena poprvé za kalendářní měsíc, ve kterém byl nebo měl být podán Přehled, a platí se (až na výjimky uvedené dále) ve stejné výši až do měsíce předcházejícího měsíci, kdy bude Přehled za rok 2022 předložen v roce 2023.
- Typ zálohy:**
Částku 2 627 zapíše OSVČ, pro kterou **platí minimální vyměřovací základ**, a částka vypočtená podle vzorce je nižší nebo rovna hodnotě **2 627**. **Částku vypočtenou podle vzorce** zapíše OSVČ, pro kterou není stanoven minimální vyměřovací základ, nebo pokud je částka vypočtená podle vzorce **vyšší než 2 627**. **Nulu** zapíše OSVČ, která je zároveň zaměstnána a samostatná výdělečná činnost není hlavním zdrojem jejich příjmů. **Nulu** zapíše také OSVČ, která již v roce 2022 nebude samostatnou výdělečnou činnost vykonávat.
- Ke změně výše zálohy** dochází v těchto případech:
- plátcí je schválena „Žádost o snížení zálohy“ – viz bod 13 Poučení,
 - dojde ke změně minimálního vyměřovacího základu,
 - změni se skutečnosti rozhodné pro stanovení minimálního vyměřovacího základu podle bodu 10 Poučení – OSVČ, která není uvedena v bodě 10, musí hradit alespoň minimální zálohu (a naopak),
 - změni se skutečnosti rozhodné pro osvobození od platby záloh podle bodu 9 Poučení – OSVČ, která není uvedena v bodě 9, je povinna hradit zálohu (a naopak).
13. **Snížení zálohy** není možné bez podání „Žádosti o snížení zálohy“ a jejího kladného vyřízení příslušným pracovištěm VZP ČR. Snížení lze provést na dobu nejdéle do konce kalendářního měsíce, který předchází kalendářnímu měsíci, v němž bude nebo by měl být podán Přehled.
14. **Dotazy** zodpoví pracoviště VZP ČR, nebo klientské centrum VZP ČR na telefonním čísle 952 222 222 či e-mailu info@vzp.cz. Obecné informace, seznam pracovišť VZP ČR s čísly účtů a další informace je možné nalézt na internetové adrese www.vzp.cz.

Uvedené osobní údaje jsou Všeobecnou zdravotní pojišťovnou ČR zpracovávány za účelem provádění veřejného zdravotního pojištění podle právního řádu ČR. Jejich zpracování se řídí obecným nařízením o ochraně osobních údajů (č. 2016/679) a souvisejícími právními předpisy.